
90 ÉVE SZÜLETETT és 15 ÉVE HUNYT EL ZÁMBÓ ISTVÁN

**Kórusvezető, tanár, egyetemi docens
(Székesfehérvár, 1932. április 6. – Budapest, 2007. szeptember 16.)**

Zámbo István

Pályafutása

A veszprémi piarista gimnázium diákja, ahol a regöscserkész-mozgalom, a népballada- és a néptáncmozgalom neveltje, a kóruskultúrának diák korában is lelkes szervezője. 1950-ben a már államosított Lovassy László Gimnáziumban érettségizett. 1950–1956: a Zeneakadémián Gárdonyi Zoltán, Ligeti György, Vásárhelyi Zoltán növendékeként énektanár-karvezető szakot végzett. 1956–1967: a veszprémi Csermák Antal zeneiskola tanára, majd helyettes igazgató, szakfelügyelő. 1967–1981: a Veszprémi Szimfonikus Zenekar zeneigazgatója. 1976–1992: Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem docense, vezénylési gyakorlat- és karvezetéstanára. 1981–1990: a Honvéd Férfikar (Bp.) vezető karnagya. A Magyar Rádió Énekkarának is rendszeresen vendégkarmestere. 1990–1995: A veszprémi Dohnányi Ernő Zeneművészeti Szakiskola igazgatója. 1995–2006: a veszprémi Padányi Biró Márton Katolikus Gimnázium énekkarának vezetője. 1996–2002: a Szolnoki Kodály Kórus karnagya. Több ősbemutatót tartott, elsősorban együtteseinek ajánlott műveket. – 1956: megszervezte Veszprém Város Vegyeskarát és a Veszprémi Szimfonikus Zenekart. Együtteseinek 1956–1981 karnagya. Nemzetközi zenei versenyeken: Arezzo, 1965; Debrecen, 1970; BBC, felvételről, 1971; Llangollen, 1976 stb.: I., ill. különdíjak a kórusral; Kerkrade, 1970: I. díj a zenekarral. Meghatározó szerepe volt a biennális Országos Kamarazenekari Fesztiválok (Veszprém, 1965–88) megszervezésében. Megalapozta a veszprémi oratóriumkultúrát, zenésztársai, növendékei kórusok sorát alapították Veszprémben és vidékén.

Tisztségei, kitüntetései

A Magyar Zeneművészek Szövetségének tagja, majd elnökségi tagja (1973–1981). A Kórusok Országos Tanácsának (később: Kórusok és Zenekarok Szövetsége) egyik szervezője (1970), alelnöke, a Művészeti Tanács tagja. 1967: Liszt Ferenc-díj, 1971: „Veszprém megyéért” kitüntető jelvény, aranyfokozat, 1971: A Magyar Rádió elnökének nívódíja, 1975: „Veszprém városért” kitüntető jelvény, aranyfokozat, 1975: A Munka Érdemrend aranyfokozata, 1981: Érdemes művész, 1992: Pro Urbe Veszprém, 1996: Pro Meritis Veszprém, 2002: Veszprém város díszpolgára, 2002: Szolnok város kulturális díja, 2002: A Magyar Kultúra Lovagja.

Hanglemezfelvételei

Monteverdi: Arianna panasza + Liszt F.: Ave maris stella (1975);

Charpentier: Te Deum kettős karra + J. S. Bach: 50. kantáta (1978);

Liszt Ferenc kantátái stb.

Írásai

Magyar Zene 1973/4:424. (Veszprém megye zenei közművelődése)

Kariskola a Magyar Néphadsereg Művészegyüttese Énekkara számára. Bp., 1983.

II.

A „HOGYAN TOVÁBBOT” MEGVITATNI¹

Családi vonatkozásban még nincs kellő tapasztalatom – lányaim aprók –, így csupán, mint szakfelügyelő járulhatok hozzá az eszmecseréhez, 15 éves praxisom alapján. Más célt aligha lehet kitűzni – csak a megfogalmazást variálgathajuk –, mint amit Kodály megjelölt, mai szóhasználattal élve: a zenei népművelés feladatát. Hagyott ránk a magyar népzeneben gyökerező, az emberi hang belső élményén megszólaló, audivitásra és aktivitásra felhívó kulcsot is. A kérdés csak az, hogyan sáfárkodunk hagyatékával. A módszer igazát bizonyítja ma már az éneklők és hangszeresek egyre szélesedő serege: zenei mozgalmunk.

A kialakult gyakorlatban azonban találkozunk sok esetben öncélú metodikáskodással, Részben ennek lehet a következménye, hogy ifjúságunk nagy része a magyar népdalt példatári példának tekinti, és nem él vele, hogy az ének-zenei iskolákból és a

¹ Zámbo István szakfelügyelőként, Veszprém Város Ének-és Zenekarának karnagyaként 50 évvel ezelőtt leírt és mindmáig aktuális gondolatai a „Vita a zenepedagógiáról” c. kötetében jelent meg (Szerkesztette Kroó György és Feuer Mária (Zeneműkiadó, Zeneélet sorozat, 1972)

zeneiskolákból kikerült növendékeknek csak kis hányada jár értékes zenét hallgatni, hogy a zeneiskolákban nagy a lemorzsolódás. Megjegyezzük még, hogy az úttörő nagykorúsok országos fesztiválján Veszprémben nem feltétlenül az énekzenei iskolák kórusai voltak a legjobbak. Módszerünknek csodálatraméltó eredményei vannak, azonban egyrészt sok már a rutinmunka, másrészt szakmai képzettség hiánya észlelhető.

Intézményesen is, módszerekben is frissíteni kellene! A még mindig elitnek számító zenerajongó táborot tovább szélesíteni azok felé a rétegek felé, melyeket még nem érintett meg a zene embernevelő ereje. Még jobb és még több zenetanító kellene. (Ma már az egyik oldalon világszínvonal van, a másikon még zenetanár sincs.) Szélesítsük az ének-zenei iskolák és a zeneiskolák rendszerét. Szervezzünk minél több gimnáziumban zenei tagozatú osztályt. Az ének-zenét végzetek épp a legfontosabb korban kallódnak el, Nincs folytatás. Az éneklő ifjúság és a zenebarát mozgalmat terjesszük ki minden iskolatípusra, különös tekintettel a szakmunkásképző intézetekre. A középiskolai diáknapokon csak mutatóban szerepel egy-egy ifjúsági kórus.

A sikeres Röpülj páva mozgalom eredményeit jobban ki lehetne aknázni. Ezer arcú a népdalok világa, nemcsak tempo giusto és rubato. A ritmusképzésre és improvizációra nagyobb súlyt kellene helyezni. E tekintetben példatáraink is szegények.

Megfelelő szinttől a hallást is jobban ki lehetne művelni a XX. századi zenék irányába. A tantervek tanúsága szerint mindig eljutunk – a régi zene egyre muzikálisabb meghallása után – a mai zene kapujáig, de évek óta azon soha be nem lépünk. Európa egyes zenei gócpontjain foglalkoznak a ma élő jó zenével, mi pedig a jól bevált megszokottól nem tágitunk. Érdemes lenne ezen elgondolkodni, a „hogyan továbbot” e vonatkozásban is megvitatni. Erre éppen zeneoktatási rendszerünk és módszerünk példamutató volta jogosítana fel.

III.

ZÁMBÓ ISTVÁN ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA KÉPEKKEL

[Zámbó István - Veszprém Város Vegyeskara](https://www.vvve.hu)

[https://www.vvve.hu > media > file > vvve](https://www.vvve.hu)

IV.

ZÁMBÓ ISTVÁN FELVÉTELEIBŐL

Te Deum - Tibi Cherubim (1:36)

Marc-Antoine CHARPENTIER: Te Deum - Tibi Cherubim ·
Klára Takács · Magda Kalmár · Budapest Philharmonic Orchestra ·
© 1977 HUNGAROTON RECORDS LTD.

*

Ave maris stella (5:52)

Lamento d'Arianna - Seconda parte: 'O, Teseo, Teseo mio' (5:20)

*

Semmit ne bánkódjál / Do Not Grieve

Semmit ne bánkódjál / Do Not Grieve · Zoltán Kodály · István Zámbo · Male Chorus
of the Hungarian People's Army The Choral Music of Kodály 4.
© 1986 Hungaroton

*

Endre Szervánszky: "Song of Dogs" from 'Three Petőfi Choruses' (5:26)